

Lěto 1948 bu z najwuznamnišim měznikom serbskeho wuwica po wójnje: Sakski sejm schwali jednohlósnje Zakoń wo zachowanju prawow serbskeje ludnosće. Z tym přeni raz w tysac-
lětněj zhromadnej historiji němski stat zamołwitosć za swobodne wuwice serbskeje ludoweje kultury přewza.

Nowe — po formje a wobsahu — towaršnostne poměry wužadachu sej nowu — po formje a wobsahu — literaturu, literaturu potajkim, kotraž wěrnosć wo woprawdźitosći pisa. Tuta realistiska literatura njelěpi slepje kaž fotografija na zwonkownych zjawach, ale pyta po jednej stronje za korjenjami, po druhej pak spyta rysować w džensnišim to jutřiše. „Inženjer čłowjeskeje duše“ ma po słowje Stalina być spisowaćel, to rěka: ma hojić rany, ma wupokojeć, ma zahorjeć, zawjeselec a wuwivać čłowjeka.

Tutón swój nadawk móže spisowaćel jenož potom spjelnić, hdyž njeposrědnje z najwažnišimi problemami swojeho luda so zaběra a jemu puć a směr pokazać spyta.

Kak spjelnichu serbscy spisowaćeljo po wójnje tutón swój nadawk?

Směmy rjec, zo so swěru prócowachu a zo woprawdže derje wobstachu. Serbscy spisowaćeljo běchu po wójnje dospołnje sami na sebje stajeni, njemějachu ani k němskim, ani k susodnym słowjanskim spisowaćelam tajki zwizk, zo móhla jim z toho pomoc při wulkim natwarjacym džěle wurosc.

To je sobu přičina toho, zo na spočatku noweho wotrězka našeje literatury so wjele eksperimentuje, zo husto dobry a kmany wobsah njenamaka swoju wotpowědnu formu. To so jasnje jewi w přěnich basnjach Jurja Brězana.